

renten for Laan af Statslaanefonden til Udstykningsforeninger forhøjet til 4 pCt. Jeg tror, at vi komme til at følge dette Spor ogsaa paa andre Omraader. Vi maa ikke lade os bedaare af, at vi i Øjeblikket ikke mærke de betydelige Udgifter, som Statens Udlaansvirksomhed i Virkeligheden foranlediger paa de aarlige Budgetter — eller i alt Fald kun mærke dem i indskrænket Grad —, idet det hele er affukket inden Stats-Laanefondens 4 Vægge. Men der kommer den Dag, da Stats-Laanefonden ikke har flere Midler disponible, og da man maa træde til paa Finansloven med Tilskud fra de almindelige Statsmidler, og den Dag, om ikke før, vil man faa at mærke, at man er gaaet for vidt. Jeg tror, det er rigtigt i Tide at tage Reb i Sejlene og ikke opgive Statens Laanvirksomhed, men indrette den paa en saadan Maade, at Staten fremtidig ikke kommer til at lide egentligt Tab ved den. Ligeledes bør der anstilles indgaaende Overvejelser — og disse Overvejelser ere allerede i Gang — med Hensyn til en anden Ordning af Statens Kasse- og Regnskabsvæsen, hvorved baade en mere hensigtsmæssig Ordning end den nuværende kan opnaas og en betydelig Besparelse realiseres. Endvidere bør der forbedres en anden Ordning af vore Revisionsforhold, hvilket vi allerede tidligere have været inde paa i dette høje Ting. Jeg haaber ved Bistand fra forskellig Side allerede i næste Samling at kunne forelægge Forslag til en anden Ordning af disse Forhold. Dette, at vi faa en forstandig Ordning af vort Kasse- og Regnskabsvæsen og af vore Revisionsforhold, er maaske noget, som ikke vil spores lige i Øjeblikket som en umiddelbar Besparelse eller Indtægtsfremgang, men som ikke desto mindre i Statens Økonomi vil have den allerstørste Betydning for Fremtiden.

Endnu vil jeg fremhæve nogle enkelte Poster paa Finansloven, som ikke vedrøre Kommissionsbetænkningen. Der er for det første en Anmærkning, som er indført paa § 5 om Kultoldens Bevarelse fra 1. Januar 1913 til Udgangen af 1917. Jeg antager, at i denne Tid, hvor vi skulle se os om efter nye Statsindtægter til ret betydelige Beløb, ville alle finde det rimeligt, at vi ikke kunne anse Øjeblikket for kommet til at opgive en gammel Statsindtægt. Som bekendt blev det besluttet ved Toldloven af 1908, at Kultolden for Størstedelen skulde bortfalde allerede da, men at en Rest, som man den Gang anslog til knap $\frac{3}{4}$ Mill. Kr., først skulde bortfalde den 1.

Januar 1913. Erstatningen for den Indtægt, Statskassen derved vilde komme til at gaa Glip af, skulde ligge i den Forhøjelse af Afgiften paa Forskæringsspiritussen, som vilde indtræde samtidig. Man antog den Gang, at Indtægtstabet og Indtægtsvindingen omtrent vilde gaa op mod hinanden. Det er et af de Omraader, hvor man har skønnet forkert i 1908. Som jeg udtalte det før, har Forskæringsafgiften neppe indbragt Halvdelen af, hvad der var anslaaet, og Forudsætningen for Opgivelsen af den resterende Del af Kultolden er altsaa ganske bristet. Man havde ventet en Ombytning af Indtægten, men hvis Ordningen nu skulde virkeliggøres, vilde det betyde, at man kom til at give Afkald paa en endog meget betydelig Indtægt. Thi Kultolden har sidste Aar udgjort 912,000 Kr., og den Merindtægt, vi vinde ved den Forhøjelse, der indtræder i Forskæringsafgiften, er kun omtrent 350,000 Kr. Det foreslaas altsaa at lade denne Rest af Kultolden blive staaende til Udgangen af 1917. At netop dette Tidspunkt er valgt, er i Overensstemmelse med Revisionsbestemmelsen i Toldloven af 1908. Der skal forelægges Forslag til Revision af denne Lov i Oktober 1916, og det vil antagelig kunne blive til Lov 1. Januar 1917, og saa vil man samtidig kunne naa til en endelig Ordning af Spørgsmaalet om Kultolden.

Endvidere maa jeg henlede Opmærksomheden paa to Anmærkninger, der findes paa Finanslovforslagets § 3 vedrørende Kassebeholdningen og Reservefonden. At bringe en Forandring til Veje med Hensyn til Kassebeholdningens og Reservefondens Sammensætning anser jeg for en endog meget vigtig Opgave. Det maa maaske være mig tilladt at gøre nogle faa Bemærkninger om disse Ting. Vor Kassebeholdning maa efter min Overbevisning normalt være omtrent 30 Mill. Kr. stor. Heraf maa 7—8 Millioner bestandig være bundne i de forskellige administrative Kasser: Postkasser, Toldkasser o. s. v. Det er en Del af Kassebeholdningen, som er nødvendig, men som saa at sige aldrig kommer frem for Dagens Lys. Et andet betydeligt Beløb, 8—9 Mill. Kr., vil efter de Erfaringer, man i de senere Aar har gjort, medgaa til Maanedvs- og Kvartalskifter, til Terminers og særlig vore egne Renteterminers Krav. Et saa stort Beløb omtrent kræves der, som Forretningsgangen nu er, til, hvad man kunde kalde at klare Hjørnerne i vor Stats-husholdning, og derved ere vi naaede til et Beløb af omtrent 16 Mill. Kr. Efter mit